

Tartu Ülikooli vabade kunstide professor helilooja

ARVO PÄRT

Õppeaasta 2013/2014

SAATESÕNA

Vabade kunstide kutsutud professori ametikoht on Tartu Ülikoolis loodud ülikooli liikmeskonna vaimuse ja loovuse mitmekülgseks arendamiseks. Vabade kunstide professori nimetab rektor ametisse üheks akadeemiliseks aastaks. Vabade kunstide professori kandidaadiks võib nimetada tunnustatud loovisiku. Alates 1993. aastast on Tartu Ülikooli vabade kunstide professori ametit pidanud teiste hulgas Hando Runnel, Jüri Arrak, Jaan Kross, Elmo Nüganen, Vello Salo, Sirje Helme ning heliloojatest Veljo Tormis ja Helena Tulve.

Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnal on väga hea meel, et 2013/2014. õppeaastal oli Tartu Ülikooli vabade kunstide professoriks maailmakuulus helilooja Arvo Pärt. Pea iga päev esitatakse kusagil maailmanurgas tema muusikat. Pärdi muusika kõlab kirikutes ja kontserdilavadel, filmides ning tantsu- ja teatrietendustel. Tema teoseid tuntakse ja armastatakse. Aga mis veelgi olulisem – Pärdi looming on tugevalt muutnud meie arusaama muusika olemusest.

Miks filosoofiateaduskond esitas vabade kunstide professori kandidaadiks just Arvo Pärdi? Ülikooli-pere soov oli õppida rohkem tundma seda imelist rahu ja harmooniat kiirgavat muusikat, mis kõnetab nii mõistust kui ka hinge, aga mida ühelgi muusikateoreetikul pole seni õnnestunud ammendavalt lahti seletada.

Tartu Ülikool *universitas*'ena on kõikide teaduste kokkusaamise kohaks. Uskusime, et Arvo Pärdi loomingi mõtestamine muusikateoreetilises, ajaloolises, filosoofilises, teoloogilises, kultuuriloolises ning isegi reaalteaduslikus kontekstis avardab meie silmaringi ja on kogu ülikoolile väga rikastav ning huvitav ülesanne.

Meie kutse oli raske ülesanne ka heliloojale. Arvo Pärt on öelnud: „... minu sõna on heli. Ehkki ma olen arvamusel, et ka heli peaks lõpuks olenema sellest, mida sõna – sõna selle kõige sügavamas tähenduses – määrab. See Sõna, mis oli Alguses.” Meil on väga hea meel, et ta selle kutse siiski vastu võttis ja usaldas ennast esindama Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia professori Toomas Siitani, kes aitas sõna-

desse panna selle, millest Pärdi muusika kõneleb. Professor Siitan selgitas oma loengutes, et „Pärdi muusika olemuslikuks sihiks näib tõesti olevat vaikus, nii paradoksaalselt kui see ka ei kõla, sest ta ei näe muusika olemust mitte nootides ega mitte helides. Tema jaoks võivad helid olemuslikule üksnes vihjata, samuti nagu sõnad jäävad alati ainult vihjelisteks. Tõeline jääb alati helide vahele.”

Ma arvan, et see ongi see, mis meid, sõnaga töötajaid, kõige enam inspireeris. Mulle kui filosoofile meenuvad kahe kuulsa filosoofi ütlemsed. Austria filosoofi Ludwig Wittgensteini „Tractatus” 7. propositioon ütleb, et millest ei saa rääkida, sellest tuleb vaikida. Saksa filosoof Martin Heidegger aga kõneleb tõest kui valendikust puude vahel, kasutades sõna *aletheia*. See oli väga inspireeriv, et meie ülesanne polnud mitte kuulata seda, mida räägitakse, vaid kuulda seda, millest vaikitakse. Ülikooli aulas oli hiirvaikne, kui helilooja paotas meile ukse oma hinge salakambrisse, lugedes ette katkeid oma muusikalistest päevikutest. Mõistsime, mida Pärt mõtleb, kui ta ütleb, et „Tõeline muusika sünnib läbi sisemise vabanemise”, et tõeline looming algab tööst iseendaga. Pärdi tähtsaimat loengut kuulsime aga kursuse lõpul. Selle esitasid Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Tallinna Kammerorkester Tõnu Kaljuste juhatamisel. See oli imeline kontsert ja aitas kursuse jooksul tekkinud mõtteid koondada!

Lõpetuseks lubage mul Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna nimel tänada Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia professorit Toomas Siitanit selle eest, et ta aitas meil palju paremini mõista Pärdi loomingut eripära ja rikkust. Täname väga põneva loengu eest ka Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia teadurit Kai-re Maimets-Volti, kes rääkis meile Arvo Pärdi muusikast filmis. Südamlik tänu ka Arvo Pärdi keskusele ja helilooja abikaasale Nora Pärddile toetuse ja abi eest!

Meie suurim tänu kuulub aga helilooja Arvo Pärddile, kes pani meid mõtlema armastuse valemi üle. Aitäh!

Margit Sutrop

Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna dekaan,
praktilise filosoofia professor

KINNITATUD Tartu Ülikooli nõukogu
18. detsembri 2009. a määrusega nr 20
(jõustunud 18.12.2009)

MUUDETUD Tartu Ülikooli senati
15. juuni 2012. a määrusega nr 14
(jõust 01.07.2012)

VABADE KUNSTIDE PROFESSORI STATUUT

Vastu võetud Tartu Ülikooli põhikirja paragrahvi 99 alusel.

1. Vabade kunstide professori ametikoht on loodud Tartu Ülikooli liikmeskonna vaimsure ja loovuse mitmekülgseks arendamiseks.
2. Vabade kunstide professor kuulub ülikooli liikmeskonda ja tema ametikoht asub filosoofiateaduskonnas.
3. Vabade kunstide professori kutsub rektor senati moodustatud kolmeliikmelise komisjoni ettepanekul üheks akadeemiliseks aastaks. Üht ja sama isikut saab kutsuda ainult ühe korra. Komisjoni ettepanekul on rektoril õigus pikendada kutset teiseks aastaks. [jõust 01.07.2012]
4. Kandidaate vabade kunstide professori ametikohale esitavad teaduskondade ja kolledžite nõukogud iga aasta 15. jaanuariks. Vabade kunstide professori kandidaadiks võib esitada tunnustatud loovisiku.
5. Vabade kunstide professor peab ülikoolis avalikke loenguid ning teda võib kaasata ülikooli õppe- ja teadustöösse. Vabade kunstide professor võib vastastikusel kokkuleppel osaleda teiste teaduskondade ja ülikooli asutuste töös ning nõuandva häälega eksperdina või külalisena komisjonide ja nõukogude töös.
6. Vabade kunstide professoriga sõlmitakse tähtjaline tööleping. Vabade kunstide professori töötasu määramisel lähtutakse ülikoolis professori ametikoha palgaastmest.
7. Tartu Ülikooli nõukogu 28. novembri 1997. a otsusega nr 66 kinnitatud vabade kunstide professori statuut tunnistatakse kehtetuks.
8. Käesolev määrus jõustub vastuvõtmisel.

Alar Karis
Rektor, professor

Ivar-Igor Saarniit
Akadeemiline sekretär

*25.03.2013 Laulasmaal Arvo Pärdi keskuses. Lõime käed - Arvo Pärdist saab TÜ vabade kunstide professor!
Pildil (vasakult) Anu Kivilo, Margit Sutrop, Arvo Pärt, Nora Pärt, Kai Tamm*

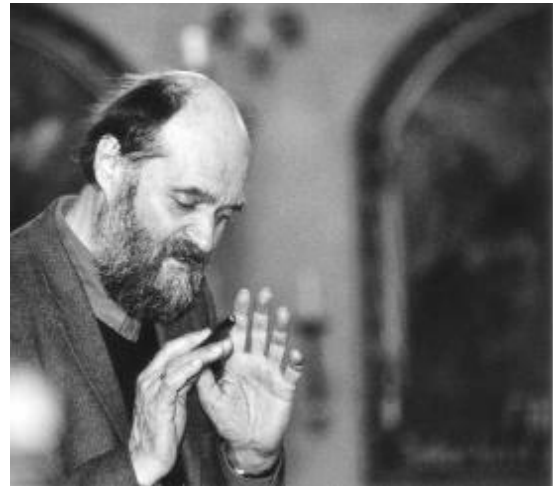
Tartu ülikooli uus vabade kunstide professor on Arvo Pärt

06.06.2013

2013/2014. õppeaastal asub Tartu ülikooli vabade kunstide professori ametisse maailmakuulus helilooja Arvo Pärt. Sellest tulenevalt toimub Tartu ülikoolis seminaride sari „Sõna ja muusika”, mille peamine läbiviija on Eesti muusika- ja teatriakadeemia professor Toomas Siitan.

Arvo Pärt on Eesti helilooja, kelle looming on 20. sajandil tugevalt mõjutanud arusaama muusika olemusest. Pärdi teoseid esitatakse üle maailma – need kõlavad kontserdilavadel, filmides, tantsu- ja teatrietendustel. „Arvo Pärdi loomingu mõtestamine filosoofilises, teoloogilises, kultuuriloolises ning reaalteaduslikus kontekstis avardab üliõpilaste silmaringi ja on kogu ülikoolile väga rikastav ning huvitav väljakutse,” põhjendab Tartu ülikooli filosoofiateaduskonna dekaan professor Margit Sutrop teaduskonna valikut.

Pärt sündis 1935. aastal Paides. Ta õppis kompositsiooni Heino Elleri juures Tallinna konservatooriumis (1957–1963). Oma esimesed heliteosed komponeeris Pärt õpingute ajal, seejärel jätkas ta muusika kirjutamist helirežissööri töö kõrvalt Eesti Raadios (1958–1967). Alates 1967. aastast on Pärt vabakutseline helilooja.

Arvo Pärt. Foto: Limelight Magazine

Loometeed alustas Pärt nõukogude avangardi ühe radikaalsema esindajana. Neoklassitsistlikele teostele (kaks sonatiini ja Partiita klaverile, 1958) järgnesid katsetused dodekafooni, helimassiivide komponeerimise, aleatoorika, kollaažitehnika vallas („Nekroloog”, 1960; „Perpetuum mobile”, 1963; 2. sümfonia, 1966). Pärast kollaažiteost „Credo” (1968) jõudis Pärt loomingulisse ummikseisu. Järgneva kaheksa aasta jooksul, mil valmis vaid 3. sümfonia (1971), otsis ta „oma häält”. 1976. aastal sündis klaveripala „Für Alina” ja uus kompositsioonitehnika, mille Pärt nimetas *tintinnabuli*’ks (ld *tintinnabulum* – kelluke). See on tema loomingu märksõna tänaseni, väljendades püüdu tasakaalule ja olemuslike väärtuste poole.

Arvo Pärt on nimetatud kümne ülikooli audoktoriks, talle on määratud hulk autasusid, aunimetusi ja preemiaid, nende seas väga kõrgelt hinnatud Léonie Sonningi muusikapreemia (2008), Istanbuli rahvusvahelise muusikafestivali elutööpreemia (2010), Baltimaade kuvandi rikastamise auhind (2010) ja Konrad Adenaueri fondi tunnustus (2011). 2011. aastal nimetati Pärt Paavst Benedictus XVI kultuurinõukogu liikmeks ning valiti Eesti teaduste akadeemia akadeemikuks.

Vabade kunstide kutsutud professori ametikoht on TÜ filosoofiateaduskonnas loodud ülikooli liikmeskonna vaimsure ja loovuse mitmekülgseks arendamiseks. Vabade kunstide professori nimetab rektor ametisse üheks akadeemiliseks aastaks. Alates 1993. aastast on TÜ vabade kunstide professori ametit pidanud teiste hulgas Hando Runnel, Jüri Arrak, Jaan Kross, Elmo Nüganen, Vello Salo, Sirje Helme, heliloojatest Veljo Tormis ja Helena Tulve.

Rohkem infot varasemate vabade kunstide professorite kohta leiad filosoofiateaduskonna kodulehelt.

Aine FLKU.O2.O55 „Sõna ja muusika: seminarid Arvo Pärdi loomingust” on registreerimiseks avatud.

Lisainfo: Margit Sutrop, TÜ filosoofiateaduskonna dekaan, tel: 737 5327, 520 7183, e-post: margit.sutrop@ut.ee.

SEMINARID

VABADE KUNSTIDE PROFESSOR ARVO PÄRT

„SÕNA JA MUUSIKA: SEMINARID ARVO PÄRDI LOOMINGUST”

FLKU.02.055

SÜGISSEMESTRIL, KOLMAPÄEVITI kord kuus kell 14.15

25.09. „Pärt ja modernism”, prof Toomas Siitan

23.10. „Umbtee ja paus. Uue keele sünd”, prof Toomas Siitan

20.11. „*Tintinnabuli* – Pärdi helikeele grammatika”, prof Toomas Siitan, helilooja Arvo Pärt

11.12. „1 + 1 = 1”, prof Toomas Siitan, helilooja Arvo Pärt

Järgneb kohtumine üliõpilastega Ülikooli kohvikus

08.01. „Sõna Arvo Pärdi muusikas”, prof Toomas Siitan

Kõik huvilised teretunud!

Täpsem info tel 737 5669, ene.paldre@ut.ee

<http://www.flku.ut.ee>

VABADE KUNSTIDE PROFESSOR ARVO PÄRT

„SÕNA JA MUUSIKA: SEMINARID ARVO PÄRDI LOOMINGUST”

FLKU.02.055

KEVADSEMESTRIL, KOLMAPÄEVITI kord kuus kell 16.15

- 12.02. „Arvo Pärdi muusika kuulaja, kriitik, esitaja ning uurija”, prof Toomas Siitan
- 12.03. „Arvo Pärt ja teoloogid”, prof Toomas Siitan, helilooja Arvo Pärt
- 23.04. „Arvo Pärdi muusikast filmis” – loeng ja filmiõhtu, Kaire Maimets-Volt
- 21.05. „Muusika ja vaikus”, prof Toomas Siitan
- 21.05. Loengusarja lõpetab kontsert Arvo Pärdi muusikast, esinevad Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Tallinna Kammerorkester, dirigent Tõnu Kaljuste
- 18.06. Kohtumine üliõpilastega Ülikooli kohvikus

Kõik huvilised teretunud!

Täpsem info tel 737 5669, ene.paldre@ut.ee

<http://www.flku.ut.ee>

Filosoofiateaduskonna dekaan professor Margit Sutrop juhatab sisse „Sõna ja muusika” loengusarja, helilooja Arvo Pärt videosilla vahendusel. TÜ aula, 25. september 2013

„Sõna ja muusika” seminar. Vaade saali. TÜ aula, 25. september 2013

Helilooja Arvo Pärt pöördub kuulajate poole videosilla vahendusel. TÜ aula, 25. september 2013

„Sõna ja muusika” seminar. Vaade saali. TÜ aula, 25. september 2013

Toomas Siitan analüüsib teost „Für Alina”. TÜ aula, 20. november 2013

„Sõna ja muusika” seminar. Vaade saali. TÜ aula, 20. november 2013

Pärdid loengut kuulamas. TÜ aula, 20. november 2013

Toomas Siitan ja Arvo Pärt kätlemas. TÜ aula, 20. november 2013

„Sõna ja muusika” seminar. Vaade saali. TÜ aula, 20. november 2013

Loeng on lõppenud. TÜ aula, 20. november 2013

*Röömsad kohtumised. Filosoofiateaduskonna õppeprodekaan dotsent Liina Lukas ja Arvo Pärt.
TÜ aula, 20. november 2013*

Autogramm üliõpilasele. TÜ aula, 20. november 2013

Autogramm üliõpilasele. TÜ aula, 20. november 2013

KATKEID ÜLIÕPILASTE ESSEDEST

Üks üllatus minu jaoks sel kursusel oli just see, et midagi sellist võib sündida täielikus loogikas ja korrapärases helimaailmas. Kõigel on seletus ja oma kord. Samas pole selles suurt uut midagi, ka loodusesse on palju korrapärasust peidetud - lille kroonlehed, lillkapsa kuju, kala soomused, lindude sügisene ränne lõunasse, kuldlöige teokojas ...

Tinnabuli on leidnud just õige koha vaikuse ja muusika vahel, mis inimese sisse kõige suurema pingestatuse loob ja hiljem sellest vabastab. Kuid sellist pingestatust igapäevases olukorras, igal pool ei suudaks ükski inimene taluda, seetõttu on Pärdi muusika kuulamisel oluline ka õige kontekst: mõni kaunis ja rahulik stseen, mida võib kogeda samas nii tähelepanelikult enda ümber ringi vaadates kui ka oma peas, kui hingehääl on vastav.

Eriti südamelähedaseks pean tema klaveripala „Für Alina”, mis peidab endas minu jaoks seletamatut rahu ja tasakaalu. Seda kuulates tunnen, et vabanen ka enda sisemistest pingetest ja saavutan kontakti kogu ülejäänud maailmaga. See klaveripala paneb mind intensiivselt käesolevat hetke tunnetama ja samas sisendab rahu, et kõik on täpselt nii, nagu peab, ja ma olen täpselt selles kohas, kus pean olema. Palas „Für Alina” võib ühtlasi tunnetada nukrust ja üksindust, kuid see justkui väljendab teadmist, et me kõik oleme maailmas tegelikult üksi ja nii see peabki olema, kõik on sellele vaatamata hästi. „Für Alina” aitab lahti lasta mineviku varjudest ja keskenduda olevikule, muretsemata tulevikupärast, aitab leida tasakaalu ja rahu iseendas.

Tahtmata kasutada suuri sõnu, tekitas seminari esimene kohtumine, videosild helilooja koju, kummalise ja imelise atmosfääri. Mul oli tunne, et saan osa millestki väga erilisest, pilkudes oli liigutatust. Ma andsin sellele kogemusele hiljem sõnastuse, et see on suure enese parandamise töö tulemus. Helilooja on jõudnud kuhugi, kuhu paljud üldse ei võtagi teekonda ette.

Kolm aastat tagasi kinkis mu õde mulle jõuludeks kogumiku „The Best of Arvo Pärt”. Ma ei leidnud tükk aega õiget hetke, et seda kuulata. Mul on tunne, et Pärdi muusikaks peab olema valmis, peab pühendumata. Kogu aeg oli liiga kiire, liiga palju müra mu ümber. Olen alati uskunud, et Arvo Pärdi muusika kuulamiseks on vaja vaikust. See vaikus tuli kevadel, kui olin abiturient. Tundsin siis, et on õige aeg. Jõudsin juba lõunal koju, õppisin eksamiteks ja kuulasin nädalate viisi neid kahte plaati aina uuesti ja uuesti. Ma pole mitte kunagi veel nõndamoodi suutnud keskenduda. See oli justkui loits, kõige ausam loits, mida ma kunagi enda elus kogenud olen.

Pärdis muusika nagu tekitaks aega juurde ... Tekib kiusatus arvata, et see muusika on nii palju aega endasse imenud ja seetõttu on tema ümber seda vähemaks jäänud. Loomulikult pole muusika kellelki tema aega ära võtnud, aga ometi on see kummaline ajaküllasus seal sees olemas. Paned muusika peale ja seal, kus see kõlab, on korraka aega palju rohkem ja kiirustamist vähem. Ma arvasin, et küllap on see mingi eriline vaimsus, mis sellist kummalist efekti tekitab. Tavalise suhteliselt usukauge eestlasena on kristlus minu jaoks midagi kauget ja müstilist, salapärast ja eksootilist, mistõttu ei tundunud sugugi võimatuna, et just see mulle tundmatu nähtus ongi selle kummalise fenomeni taga. Kuid seda loengukursust kuulates hakkasin ma mõtlema, et võib-olla on selle kummalise aja-fenomeni tekitajaks hoopis Pärdis muusika äärmine korrastatus. Sest korrapäraselt pakkides ju mahub rohkem, igasuguseid asju, küllap siis ka aega.

Ilmselt praegusel infotehnoloogilisel ajastul, kui inimesed vaatavad iga 15 minuti tagant oma nutiseadmes kuvatavat infomüra, mõjub Arvo Pärdi muusika eriti värskendavalt, sest rõhub lihtsusele ja vaikusele, mis on jäänud üha harvemateks nähtusteks. Kuna inimene ei evolutsioneeru nii kiiresti kui tehnika, on muusikal oluline roll tekitamaks heaolutunnet. Seda läbi mehhanismide, mis on olnud sadu tuhandeid aastaid olemas. Nii paistabki, et Arvo Pärdi teosed võiksid olla oma mõju poolest mistahes ajastul populaarsed, aga praegu lihtsalt tunduvad tema ideed kuidagi eriti värsked. Justkui oleks täpselt tabatud mingit helilist mustrit, mis on inimesele nii vajalik.

Arvo Pärt suudab oma muusika sõnumi edastada tajutaval, mitte mõistetaval tasandil. Julgen seda kinnitada isikliku näitega õhtust, mil kiirustades kodust lahkudes järgmise päeva seminariks muusikanäiteid kuulasin. Olin mõtetega mujal ja nii jooksid ka heliteosed minust mööda, kuid millegipärast katkestas selle rea Arvo Pärdi „Trisagion”. Jäin kuulama. Muud tegevused peatusid, kadus kiire lahkumisvajadus ja müstilisel kombel suutsin keskenduda ainult muusikale. See oli meeldejääv kogemus ja rääkisin hiljem ka lähedastele ... Alles järgmisel päeval seminaris õppisin tundma sellesse teosesse peidetud sõnumeid ja sügavaid palveid. Kuigi ma ei pea end usklikuks, kõnetas teose lõpus pillihelidel kõlav „Meie Isa palve” mind veel enne, kui tema olemasolust teadlikuks sain. Mind hämmastab, kuidas just „Trisagion”, millesse on valatud inimkonna levinuim palve, minu tähelepanu köitis. Minu jaoks annab see tunnistust Arvo Pärdi imelisest oskusest tabada muusikas sügavaid inimlikke tundeid, mis kuulajat tõeliselt liigutavad.

Selle muusika petlik lihtsus ja esmapilgul tähelepanematu sisuline intensiivsus tundub praegusel kiirustaval ajal vahel vägagi hirmutav, eriti kui kuulaja sisemuses toimivas klaarumises peaks selguma, et hädavajalik on senise suuna muutus. Ju mängivad muusika mõjus märkamatut rolli ka komponeerimise aluseks olevad tekstid, mis kannavad endas sügavat kristalliseerunud tähendust, mis ulatub kaugemale konkreetsetest sõnadest ning konfessioonidest.

Tundub, et praegu kõlab Arvo Pärdi muusika minuga rohkem kokku kui varem. Vahest tunnen ma seetõttu nii, et väikese lapse emana mõtestan pidevalt oma senist elukogemust ümber ning õpin iga päev armastust, kannatlikkust, keskendunud kohalolemist, lihtsust, olulise eristamist ebaolulisest, aeglust, mis annaks kasvule ruumi ja õhku, tähelepanu pööramist piasasjadele, mis määravad palju, kuid mattuvad sageli kiirustamisest tuleneva pealiskaudsuse alla, rõõmu ümbritsevast ja hetkest, teise tõelist nägemist ja kuulmist, leppimist oma ekslikkusega, vastutust teadmatusest langeatud valikute eest, andestamist nii teistele kui ka iseendale – lühidalt kõike seda, mis on tegelikult oluline ja millele ma ilmselt varem piisavalt tähelepanu ei pööranud.

Pärdi muusika pole minu jaoks niivõrd dialoog kui monoloog, kuigi Pärt ise otsib publikuga kommunikatsiooni. Pärdiga Ülikooli kohvikus kohtudes, kui taheti, et inimesed küsiksid või räägiksid oma suhtest autori loominguga, taipasin, et kui ma oleks sõna võtnud, saanuksin ma ainult kas targutada või pihtida, viimase jaoks oli seal aga liiga palju inimesi (pihtimiseks on alati liiga palju inimesi).

Kui ma mõtisklen, milline on minu lemmikteos Arvo Pärtilt, siis selleks on vaheldumisi minutipikkune lugu Anna Mariale ning Benjamin Britteni mälestuseks kirjutatud teos. See on kummaline, et üks neist on kirjutatud sünnipäeva ja teine surma puhul, kuid minu silmis pälvibki tohutut imetlust, kuidas üks helilooja suudab kaks nii erinevat sündmust panna muusikasse nii, et need tekitavad minus samaaegselt nii aukartust, rõõmu kui ka rahu.

Ühtpidi on see muusika, mille jaoks on Pärt ise seadnud karmi sisemise, lausa matemaatilise askeetliku loogika ja korra, teistpidi on see aga oma väljenduses vaba, näidates mingisuguste piiranguteta autori hinge, mõttemaailma ja usku, olles vaba liigsest muusikalisest ballastist ja kõrvalmõjudest. Tema teosed väljendavad teatud sorti rahu ja valguse leidmist, tormiselt merelt rahulikesse vetesse jõudmist, mõtestatud pilguheitu igavikku ja dialoogi lõpmatusega. Pärdi palad kannavad kuulaja ajutiselt kuhugi aja- ja mateeriavälisesse salakohta, kus jäävad alles vaid kuulaja ja muusika, ja isegi kui muusika on lakanud kõrvadesse jõudmast, kandub see kuulajas veel kaua edasi.

Pärtil kuulates leian ma end pea et alati aeglasemas ajas kui tavaliselt. Ma pean silmas, et minu subjektiivse aja kulgemine aeglustub. Küsimuse, kas leidub muud aega peale minu subjektiivse, jätaksin siinkohal lahtiseks. Tõsi on aga see, et aeg liigub aeglasemalt, olevikuhetk pikeneb. Tulevik-minevik muutuvad üha tähtsusetumaks ja peamiseks saab kestev heli. Kuniks heli lõppeb. Pärtil loodud helid on peenhäälestatud kestma täpselt nii kaua kui vaja. Ma mõistan, et nii saaks öelda paljude teoste, paljude heliloojate kohta, kuid Pärtil täpsus on minu jaoks kõige enam mõjunud. Minu jaoks on ta kõige täpsem. Ma olen korduvalt kuulanud pala „Trisagion”. Selles vaheliti esinevad vaikuse ja võimsa kõla kohad on nii täpselt seatud, et kui ma nüüd iseendale ei valeta, suutsin ma esimesel kuulamisel ette aduda, millal heli lõpeb ja algab.

Pala „Für Alina” kuulates tõuseb silme ette kujutuspilt kahest väikesest lapsest, kes kõnnivad katkisel sillal ja suur ingel käib nende kõrval.

Arvo Pärdi muusikas ei ole midagi jumalikku, vaid see on puhtalt inimlik. Meil kõigil on samad hirmud, samad kahtlused, me kõik tahame olla õnnelikud, me kõik armastame, me kõik leiname. Arvo Pärt väljendab seda, mis meile kõigile on tuttav. Ma saan samastada end tema muusikas väljendatud lootusetusega, isegi kui me loodame erinevaid asju. Ma saan aru tema püüdlusest tõe järele, kuigi tema loodetud tõe võib olla erinev minu omast. Seetõttu kavatsen ma saada lohutust ja inspiratsiooni Arvo Pärdi muusikast nii kaua, kui mu kõrv suudab helikõrgusi eristada.

Arvan, et Pärt on enese hinge ja vaimuga töötades jõudnud lähedale millelegi, mis ühendab universaalselt. Inimestes on rohkem ühist, kui pealtnäha usuks – see teadmine on uskumatult ilus.

Et muusika sõnumit kuulda, peab sellele keskenduma ja lubama sellel ennast kaasa haarata. Peab nii muusikat kui ka ennast usaldama. Pärdi muusika võib kuulaja viia meditatiivsesse transsi. Tema muusikaga ei harju, see teravdab meeli iga kord uuesti. Ja see ei olegi midagi, millega peaks harjuma või tahakski harjuda. Eriti kuulates Pärti ise oma muusikast kõnelemas, võib aru saada, kuidas ta on ennast täielikult oma loomingusse usaldanud. See on siiras ja aus. Ehk võib see esialgu kohati ehmatavgi olla, kui miski kõneleb inimesega nii otse, nagu seda teeb Pärdi looming. Väga palju olen kuulnud inimesi Pärdi muusika kohta ütlevat, et nad tundsid selles ära enda. Kuna see on niivõrd personaalne ja vahetu, intiimne isegi, peab olema inimene ise valmis seda vastu võtma ja tundma, mida Pärdi muusika pakub.

Pärdi rahulik, malbe ja soe sõbralik eluhoiak on kadestamisväärt. Kes on selle tunnistajaks korra olnud, ei saa seda vist kunagi tema loomingust eraldada.

Universaalsuse tunnetamine, vaikus ja mõistmine, mis tulevad kõik läbitunnetatud ja mõtestatud sise-maailmast. Pärdi muusika on kohal, see on päris ja seda kuulates tundsin, et olen kohal ja olen päris, vaikus laskus üle maa.

Mis teeb Arvo Pärdi muusika minu jaoks eriliseks, on vaikuse ja eraldatuse tunnetus. Nii nagu head raamatut lugedes võib inimene teise maailma siseneda, samuti suleb Pärdi muusika ukse tänapäeva maailma mürale. See muusika on vaimulik ja ilmalik, vana ja uus, kõikehõlmav ja individuaalne, emotsionaalne ja tasane. See ulatub inimese hingeni ja puudutab teda.

Arvo Pärdi muusika saadab mind peaaegu kõikjal. See muusika on minu jaoks vahend oma mõtete korrastamiseks. Kui ma tunnen, et mu mõtted on hajevil ning keskendumine raskendatud, kuulan ma mõnda Arvo Pärdi teost, mis loob justkui maaluse jõe, veesoone, kus voolavad vaid minu enda mõtted ühes kindlas suunas, ümbritsetuna sellest kaitsvast helidemüürist, mis ei lase ligi häirivaid tegureid ning piiritleb mõtted ja keskendumise sobivasse vormi, laskmata mõistusel liigselt rändama minna.

Ma olen üsna kärsitu ja keevalise iseloomuga. Ma armastan rahvarikkaid tänavaid ja suures seltskonnas viibimist. Ometi jumaldan ma aga muusikat, mille helide vahel on õhku ja vaikust, mille meloodia ei torma ning mis suudab väheste nootide ning neid siduvate pausidega luua midagi maagilist. Minu jaoks peitub see maagia vist vaikuses. Vähe-malt nüüd olen ma enda jaoks selle niimoodi defineerinud.

Selleks, et päriselt kuulda, tuleb avada oma meeled, süda ja hing. Tuleb muusika lasta oma hingekeelteni, sest nagu Pärt on öelnud, on kõige õrnem instrument inimese hing. Tuleb astuda välja mugavustsoonist, argitegemistest. Võtta aega. Oodata.

Võib-olla just siirus ongi selle muusika juures kõige kütkestavam. Asi ei ole vaid teose enda siiruses ja puhtuses, vaid ka selles, et see annab võimaluse olla siiras iseenda vastu, tunda ausaid tundeid, olla hetkeks vaid iseenda jaoks ning tunda iseennast ...

Would it be possible for you to place English subtitles on your wonderful Arvo Pärt lectures. I would love to be able to fully understand this great body of work.

Soovin Teid tänada suurepärase kursuse eest!
Arvo Pärdi muusika seminarid on olnud vaieldamatult parim osa minu ülikooliõpingutest! Täna kontsert oli sellele krooniks!

Arvo Pärdi muusika raputab inimese sisemust tugevalt, aitab puhastada hinge ja rahunemiseks nõuab dialoogi endaga. Ma näen Arvo Pärti õilsa hingega inimesena, kes on mulle aukartust ärata- vaks eeskujuks. Hindan kõrgelt tema mõtteid ja soovin neid enda loominguga toetada.

KONTSERT

PRESSITEADE

21. mail 2014 toimub Tartu Ülikooli aulas helilooja Arvo Pärdi loomingu kontsert. Esinevad Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Tallinna Kammerorkester, dirigeerib hiljuti CD „Adam’s Lament” eest Grammy-auhinna võitnud Tõnu Kaljuste.

Tõnu Kaljuste koostatud kontserdikavas on erinevatele koosseisudele kirjutatud muusikat. „**Fratres**” („Vennad”, 1977) on Arvo Pärdi üks tuntumaid ja enim mängitud teoseid, mis pole loodud kindlale koosseisule, vaid seda on võimalik esitada erinevate pillidega. Sel kontserdil esitatakse soolo-viulile ja keelpillidele kirjutatud versiooni. Teos „**Aadama itk**” („Adam’s Lament”, 2009) koorile ja keelpilliorkestrile on loodud Euroopa kultuuripealinnade Istanbul 2010 ja Tallinn 2011 ühistellimusel; maailmaesiettekanne toimus 2010. aastal Istanbulis EFK, ansambli Vox Clamantis ja Borusani Filharmoonia Sümfooniaorkestri kammerkoosseisuga Tõnu Kaljuste juhatusel. Teos kõneleb religioonide ühisest esiisast Aadamast, kes kaebab selle üle, et ta on reetnud oma Looja ning ilma jäänud Jumala armastusest ja paradüüsim. See põhineb Püha Siluani eelmise sajandi esimesel poolel loodud tekstil. „**Cantus Benjamin Britteni mälestuseks**” (1977/1980) on loodud keelpilliorkestrile ja kellale. „**Te Deum**” (1985/92) on kirjutatud kolmele koorile, keelpilliorkestrile, ettevalmistatud klaverile ja tuuleharfile ning pühendatud Viini muusikategelasele ja -kirjastajale Alfred Schleele. „Te Deumi” liturgilise teksti moodustavad Pärdi sõnutsi igavesed tõed.

Arvo Pärt (1935) on üks neid heliloojaid, kes on 20. sajandil kõige tugevamalt mõjutanud arusaamist muusika olemusest. Tänapäeval on Pärt eelkõige tuntud oma originaalse *tintinnabuli*-stiili järgi. *Tintinnabuli* (ld *tintinnabulum* - kelluke, kell, kuljus) on Pärdi loodud eriomane muusikastiil ja järeleaimamatu kompositsioonitehnika, mis sulandab kaks ühehäälselt struktuurilist liini - meloodia- ja kolmkõla-hääle - üheks lahutamatuks tervikuks. Selle tulemusel on muusikas läbivalt kuuldav või tajutav üks põhikolmkõla ning sündiva kõlateraviku ülemhelirikkus meenutabki kellaheli. Samas on *tintinnabuli* ka muusikaliste vahenditega väljendatav eluhoiak, kus valitsevad tasakaal ja taktitunne. Arvo Pärdi muusika ajatu ilu ja sügav vaimne sõnum on puudutanud ja mõjutanud paljusid kuulajaid, hoolimata nende rahvusest, kultuuritaustast, vanusest vm.

2013/2014. õppeaastal on **Arvo Pärt** valitud Tartu Ülikooli vabade kunstide professoriks. Vabade kunstide kutsutud professori ametikoht on Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas loodud ülikooli liikmeskonna vaimsuse ja loovuse mitmekülgseks arendamiseks. Kontsert on kavandatud lõpetama professori loomingut käsitlevat loengusarja „Sõna ja muusika: seminarid Arvo Pärdi loomingust”. Kursuse raames annab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia **professor Toomas Siitan** ülevaate Arvo Pärdi loominguga kõige olulisemast osast, aitab mõtestada lahti helilooja kompositsioonitehnika põhiluseid ning avada nende mõtteloolisi taustu. Kursus keskendub Arvo Pärdi heliloomingule, analüüsib tema erinevate loomeperioodide olulisemaid teoseid, nende kompositsiooni põhiluseid ja mõtteseoseid filosoofia ja religiooni ajaloo erinevate tekstidega. Loengute videosalvestused: <https://www.uttv.ee/otsing#teema=230>.

Filosoofiateaduskonna dekaani professor Margit Sutropi avatervitus Arvo Pärdi loomingu kontserdil. TÜ aula, 21. mai 2014

Arvo Pärdi loomingu kontsert Tartu Ülikooli aulas. Vaade aulale. 21. mai 2014

Arvo Pärti loomingu kontsert Tartu Ülikooli aulas. Esinevad Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Tallinna Kammerorkester dirigent Tõnu Kaljuste juhatusel. 21. mai 2014

ARVO PÄRDI

LOOMINGU KONTSEERT

21.05.2014 kell 19
Tartu Ülikooli aula

Eesti Filharmoonia Kammerkoor
Tallinna Kammerorkester
Dirigent Tõnu Kaljuste

Kavas:
"Fratres"
"Aadama itk"
"Cantus Benjamin Britteni mälestuseks"
"Te Deum"

2013/2014. õppeaastal on Arvo Pärt valitud
Tartu Ülikooli vabade kunstide professoriks.

ARVO PÄRDI

LOOMINGU KONTSERT

ARVO PÄRDI LOOMINGU KONTSEERT

21.05.2014 Tartu Ülikooli aulas

ARVO PÄRT (1935)

“**Fratres**“ viiulile, keelpilliorkestrile ja löökpillidele (1977/1992)

Solist: **Harry Traksmann** (viul)

“**Adam’s Lament**“ segakoorile ja keelpilliorkestrile (2009)

“**Cantus Benjamin Britteni mälestuseks**“ keelpilliorkestrile ja kellale
(1977/1980)

“**Te Deum**“ kolmele koorile, ettevalmistatud klaverile, keelpilliorkestrile
ja tuuleharfile (1985/1992)

Eesti Filharmonia Kammerkoor
Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Tõnu Kaljuste**

Arvo Pärdi tänane autorikontsert on lõpuakordiks tema aastale Tartu Ülikooli vabade kunstide professori ametis. Üks kontserdikava ei suuda anda ülevaadet helilooja enam kui poole sajandi vältel loodust, ka mitte siis, kui see piirdub ta ainulaadse tintinnabuli-tehnikaga, sest ka selle sünnist on möödas varsti 40 aastat. Siiski saavad tänases kavas kokku nii helilooja kui ka esitajate jaoks olulised teetähised. „Fratres“ („Vennad“) ja „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“, mis kuuluvad Arvo Pärdi uue stiili varaseimate ning ühtlasi enimesitatud teoste hulka, olid tähtsal kohal tema esimesel ECMi märgi all ilmunud autoriplaadil („Tabula rasa“, 1984) – see plaat andis 30 aasta eest kogu uue muusika sfäärile erakordselt võimsa impulsi ja tegi autori tuntuks kogu maailmas. „Te Deum“ (1985/1992) juhatas aga 1993. aastal kokku Tõnu Kaljuste, Eesti Filharmoonia Kammerkoori ja vastasutatud Tallinna Kammerorkestri. Nende tookordne salvestis, plaat „Te Deum“ (ECM, 1993) sai ülikõrge hinnangu ning Arvo Pärdi muusika esitajana on see kooslus tänaseni üks nõutuim kogu maailmas.

Loodetavasti suutsid Arvo Pärdi professuuriaasta jooksul kuulatud loengud juhatada lähemale tema muusikale, selle vaimsetele alustele ja kompositsioonilistele vahenditele, selle seosele Sõnaga ja samuti teiste kultuuritekstidega, ning muidugi heliloojale enesele, kelle loomingupäevikud loovad muusikaga küllap palju lähedasema suhte kui mistahes analüüs. Pärt pole oma muusika kommenteerimisel kunagi olnud sõnadega ülearu helde ning ta armastab öelda, et „tema sõnad on helid“. Seega võib tänast kontserti kuulata kui tema professuuri tähtsaimat „loengut“.

Müsteerium, millega Arvo Pärdi muusika meid ühendab, ongi sõnadega hõlmamatu. Samas võib sõna „ühendamine“ olla vahest koguni piisav: teoreetiline analüüs võib kirjeldada, kuidas helilooja ühendab muusika erinevast loogikast lähtuvaid põhielemente – meloodiat ja kooskõla, ent kuulajani jõuavad mitte leidlikud tehnilised võtted, vaid terviklik helikeel, mille aluseks on sellele maailmale olemusliku dialektika sügavam taipamine. Kõige kahetise, paljuse tajumine ühtsena ei pruugi siiski tuua hingerahu, mida Pärdi muusikast enamasti otsitakse. Helilooja seni viimane ja küllap üks tähtsaim suurteos „Adam's Lament“ ning Püha Siluani tekst, millest see johtub, väljendavad ehedalt hingevalu, milleni viib kogu inimkonna üksolemise mõistmine: me kogeme siis ka paratamatut ühendatust kõigega, mis inimest kõrgemast üksolemisest lahutab. Arvo Pärt on öelnud, et otsib oma muusikas „armastuse valemite, mille järgi on Jumal maailma loonud“. Ja need sõnad võivad tunduda hirmutavalt suurtena. Ometi on ta oma muusikas jõudnud aimduseni korraprintsiibist, ühisnimetajast, mis laseb üksikul saada sugulaseks kogu maailmaga ja kasvõi hetkeks kogeda ühendatust absoluutse, Ühega.

Toomas Siitan

Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester ja Tõnu Kaljuste esitavad samu teoseid Arvo Pärdi autoriõhtutel tänavu 27. mail Washingtoni Kennedy Keskuse kontserdisaalis ja 30. mail New Yorki Carnegie Hall'is.

Адамов Плач

Адам, отец вселенной, в раю знал сладость любви Божией, и потому, когда был изгнан из рая за грех и лишился любви Божией, горько страдал и с великим стоном рыдал на всю пустыню. Душа его терзалась от мысли: «Любимого Бога я оскорбил.» Не так жалел он о рае и красоте его, как о том, что лишился любви Божией, которая ненасытно каждую минуту влечет душу к Богу.

Так, всякая душа, познавшая Бога Духом Святым, но потом потерявшая благодать, испытывает Адамово мучение. Больно душе, и сильно жалеет она, когда оскорбит любимого Господа.

Скучал Адам на земле и горько рыдал, и земля была ему не мила. Он тосковал о Боге и говорил: «Скучает душа моя о Господе, и слезно ищущу Его. Как мне Его не искать? Когда я был с Ним, душа моя была весела и покойна, и враг не имел ко мне доступа; а теперь злой дух взял власть надо мною, и колеблет, и томит душу мою, и потому скучает душа моя о Господе даже до смерти, и рвется дух мой к Богу, и ничто на земле не веселит меня, и ничем не хочет душа моя утешиться, но снова хочет видеть Его и насытиться Им, не могу забыть Его ни на минуту, и томится душа моя по Нему, и от множества скорби стоном плачу я: «Помилуй мя, Боже, падшее создание Твое.»»

Так рыдал Адам, и слезы лились по лицу его на грудь и землю, и вся пустыня слушала стоны его: звери и птицы замолкали в печали; а Адам рыдал, ибо за грех его все потеряли мир и любовь.

Adam's Lament / Aadama itk

Aadam, kõikide isa, sai paradiisis tunda Jumala armastuse sulnidust. Seepärast kannatas ta kibedat valu ning nuttis ja kaebas nii, et kõrb kajas, kui ta oli oma patu eest paradiisist välja aetud ja Jumala armastusest ilma jäänud. Ta hinge vaevas mõte: "Ma olen solvanud armsat Jumalat!". Tal ei olnudki niivõrd kahju paradiisi ja selle ilu kaotamisest, kuivõrd sellest, et ta oli ilma jäänud Jumala armastusest, mis iga hetk kisub väsimatult hinge enda poole.

Nõnda tunneb iga hing, kes on õppinud tundma Jumalat Pühas Vaimus, aga siis armu kaotanud, sedasama Aadama piina. Hingel on valus, tal on kohutavalt kahju, kui ta on solvanud armsat Issandat.

Siin maa peal tundis Aadam vaid igatsust ja nuttis kibedalt ning maa ei olnud talle armas. Ta ihkas vaid Jumalat ja ütles: „Mu hing igatseb Jumala järele ja ma otsin Teda pisarsilmi. Kuidas võikingi olla Teda otsimata? Kui ma olin Temaga, oli mu hinges rõõm ja rahu ning vaenlane ei pääsenud mulle ligi. Nüüd aga on kuri vaim saanud minu üle võimust ning raputab ja vaevab mu hinge. Seepärast igatseb mu hing Issanda järele nii, et ta ära lõpeb, mu vaimu kisub Jumala poole ja miski maa peal ei rõõmusta mind, milleski ei leia mu hing lohutust. Ta tahab aga uuesti Teda näha ja saada Temast täis. Ma ei suuda Teda hetkekski unustada ja mu hing igatseb Tema järele. Oma suure mure pärast ma nutan ja ohkan: „Heida armu, Jumal, oma langenud loodu peale!”

Nõnda itkes Aadam ja pisarad voolasid tema palgeid mööda rinnale ja maa peale ning kogu kõrb kuulas tema ohkeid: elajad ja linnud jäid kurbuse pärast vait; aga Aadam nuttis, sest tema patu pärast olid kõik kaotanud rahu ja armastuse.

Велика была скорбь Адама по изгнании из рая, но когда он увидел сына своего Авела, убитого братом – Каином, то еще большею стала скорбь его, и он мучился душою, и рыдал, и думал: «От меня произойдут и размножатся народы, и все будут страдать, и жить во вражде, и убивать друг друга.»

И эта скорбь его была велика, как море, и понять ее может только тот, чья душа познала Господа и как много Он нас любит.

И я потерял благодать и вместе с Адамом зову: «Милостив буди мне, Господи. Даруй мне духа смирения и любви.»

Преподобный Силуан

TE DEUM

Te Deum laudamus,
te Dominum confitemur.
Te aeternum Patrem
omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli,
tibi Caeli et universae Potestates:
Tibi Cherubim et Seraphim
incessabili voce proclamant:
Sanctus: Sanctus: Sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra
majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus
Apostolorum chorus:
Te Prophetarum
laudabilis numerus:
Te Martyrum candidatus
laudat exercitus.
Te per orbem terrarum

Suur oli Aadama kurbus pärast paradiisist välja ajamist. Aga kui ta nägi oma poja Kaini poolt tapetud Aabelit, sai ta kurbus veel suuremaks ja ta nuttis oma piinatud hingest ning mõtles: „Rahvad tulevad minust ja saavad paljuks ning kõik kannatavad ja elavad vihavaenus ja tapavad üksteist.”

Ja tema kurbus oli suur ja lai nagu meri ning seda võib mõista ainult inimene, kelle hing on õppinud tundma Issandat ja seda, kui palju Ta meid armastab.

Ka mina olen kaotanud armu ja hüüan koos Aadamaga: „Issand, ole mulle armuline. Anna mulle alandlikkuse ja armastuse vaimu.”

Vene keelest tõlkinud Mattias Palli

Te Deum

Sind, Jumal, kiidame,
Sind, Issand, tunnistame.
Sind, Igavest Isa
austab kogu maa.
Sulle kõik inglid,
kõik taevad ja
kõik võimud,
Sulle keerubid ja seeravid
hüüavad lakkamata:
Püha, Püha, Püha
on Issand, vägede Jumal.
Taevas ja maa on täis
Sinu majesteedi hiilgust.
Sind kiidab aurikas
apostlite koor
ja kiiduväärne prohvetite hulk.
Sind kiidab hiilgav
märtrite vägi.
Sind tunnistab Püha Kirik
terves maailmas

sancta confitetur Ecclesia:
Patrem immensae majestatis:
Venerandum tuum verum
et unicum Filium:
Sanctum quoque
Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, Christe.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu, ad liberandum suscepturus
hominem, non horruisti
Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo,
aperuisti credentibus
regna caelorum.
Tu ad dexteram Dei sedes,
in gloria Patris.
Judex crederis esse venturus.

Te ergo quaesumus,
tuis famulis subveni, quos
pretioso sanguine redemisti.
Aeterna fac cum sanctis tuis
in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum,
Domine, et benedic
haereditati tuae.
Et rege eos, et extolle illos
usque in aeternum.
Per singulos dies,
benedicimus te.
Et laudamus nomen tuum
in saeculum, et in saeculum saeculi.
Dignare Domine die isto
sine peccato nos custodire.
Miserere nostri, Domine,
miserere nostri.
Fiat misericordia tua Domine
super nos, quemadmodum
speravimus in te.
In te Domine speravi:
non confundar in aeternum.
Amen. Sanctus, Sanctus, Sanctus.

mõõtmalt auvääreks Isaks.
Austades samuti Sinu tõelist
ja ainsat Poega,
ning Püha Vaimu,
meie lohutajat.
Sina, Aukuningas Kristus,
Sina oled Isa igavene Poeg,
Sa oled enda peale võtnud
inimese vabastamise,
Sa ei kohkunud tagasi
Neitsi rüpest.
Sina, kes Sa võitsid
surma astla,
avasid uskujatele taevariigi.
Sa istud Isa hiilguses
Tema paremal käel.
Sind usume kohtumõistjana tulevat.
Seepärast palume Sind:
aita oma sulaseid,
kelle Sa lunastasid
oma kalli verega.
Lase meid koos pühakutega
Olla Igaveses Aus.
Päästa oma rahvas, Issand,
ja õnnista oma pärandust.
Valitse ja hoia neid igavesti.

Päevast päeva me ülistame Sind
ja kiidame Su nime
aegade lõpuni.
Issand, hoia meid armulikult
patust sel päeval.
Halasta meie peale, Issand.
Tulgu Sinu halastus, Issand,
meie peale,
nii nagu lootsime Sinule.
Issand, Sinu peale ma lootsin,
ära jäta mind häbisse igavesti.
Aamen. Püha, Püha, Püha.

Eesti Filharmoonia Kammerkoor (EFK) on kujunenud üheks tuntumaks Eesti muusikakollektiiviks maailmas. EFK asutas 1981. aastal Tõnu Kaljuste, kes oli koori kunstiline juht ja peadirigent kaksümmend aastat. Aastail 2001–2007 jätkas tema tööd inglise muusik Paul Hillier. Aastail 2008–2013 oli koori peadirigent Daniel Reuss ning alates hooajast 2014/2015 on kunstiline juht ja dirigent Kaspars Putniņš.

Koori repertuaar ulatub gregooriuse laulust kuni 21. sajandi muusikani. Eriline koht on selles juba aastaid olnud eesti heliloojate loomingul (Pärt, Tormis, Tüür, Grigorjeva, Tulev, Kõrvits, Tulse) ja selle tutvustamisel maailmas. Hooaja jooksul annab koor 60–70 kontserti nii kodu- kui ka välismaal. EFK on teinud koostööd paljude väljapaistvate dirigentide ja orkestritega, nagu Claudio Abbado, Helmuth Rilling, Eric Ericson, Iván Fischer, Neeme Järvi, Paavo Järvi, Nikolai Aleksejev, Andrew Lawrence-King, Roland Böer, Lars Ulrik Mortensen, Frieder Bernius, Louis Langrée, Stephen Layton, Marc Minkowski, Christoph Poppen, sir Colin Davis, Paul McCreeh jt; Norra, Austraalia, Leedu, Praha ja Stuttgarti kammerorkestrid; Londoni Sümfooniaorkester, Mahleri Kammerorkester, Iisraeli Filharmoonia orkester, Berliini Ringhäälingu orkester, Concerto Copenhagen, Concerto Palatino, Salzburg Camerata, Les Musiciens du Louvre-Grenoble, BBC Walesi orkester, Baseli Kammerorkester ning Eesti Riiklik Sümfooniaorkester ja Tallinna Kammerorkester.

Koori on kutsunud esinema paljud mainekad festivalid maailmas, nt BBC Proms, Abu Gosh'i muusikafestival, Bergen'i rahvusvaheline festival, Salzburgi Pidunädalad, Musikfest Bremen, Salzburgi Mozartwoche, Vale of Glamorgan, Mehhiko Cervantino festival, Schleswig-Holsteini muusikafestival, Edinburghi rahvusvaheline festival, Aix-en-Provence'i festival jt.

Kontserttegevuse kõrval on koori töös olulisel kohal salvestused (plaadifirmadele ECM, Virgin Classics, Carus, Harmonia Mundi), mis on võitnud auhindu, sh kaks Grammy-auhinda 2007. aastal CD „Arvo Pärt. Da Pacem” eest (dirigent Paul Hillier, Harmonia Mundi) ja 2014. aastal CD „Arvo Pärt. Adam's Lament” eest (dirigent Tõnu Kaljuste, ECM).

Sorpan

Kaia Urb
Karoliina Kriis
Kristine Muldma
Hele-Mall Leego
Annika Lõhmus
Hele-Mai Poobus
Eha Pärg

Alt

Marianne Pärna
Karin Salumäe
Helis Naeris
Merili Kristal
Ave Hännikäinen
Anna Dõtõna
Iris Oja

Tenor

Martin Lume
Kaido Janke
Toomas Tohert
Raul Mikson
Tiit Kogerman
Madis Enson

Bass

Aarne Talvik
Tõnu Tormis
Rainer Vilu
Henry Tiisma
Andreas Väljamäe
Olari Viikholm
Allan Vurma

Tallinna Kammerorkestri asutas dirigent Tõnu Kaljuste 1993. aastal. Orkestri eelkäijaks võib pidada 1989. aastal professor Jüri Gerretzi poolt 1989. aastal tollase Tallinna Konservatooriumi üliõpilastest moodustatud keelpilliorkestrit, mille tuumikust Tõnu Kaljuste moodustas uue professionaalse orkestri. Kuigi Tallinna Kammerorkestri põhikoosseis koosneb vaid keelpillimängijatest, osalevad prestiižika orkestri töös pidevalt ka parimad puhkpillimängijad Eesti Riiklikust Sümfooniaorkestrist ja Rahvusoorperist Estonia.

Eriti algusaastatel oli TKO tegevus väga tihedalt seotud Eesti Filharmoonia Kammerkooriga ning ühised esinemised ning plaadistused töid mõlemale kollektiivile palju rahvusvahelist tuntust ning tunnustust. 1993. aastal ilmus plaadifirmalt ECM Arvo Pärdi teostega CD „Te Deum“, mis püsis veel aasta vältel peale ilmumist plaadiedetabelite esikümnes ja pälvis kõrgeid hinnanguid maailma juhtivatelt muusikakriitikutelt. Koostöös firmaga ECM on hiljem ilmunud veel mitmeid väga olulisi helisalvestisi: Erkki-Sven Tüüri „Crystallisatio“, Arvo Pärdi „Litany“, „In Principio“ ja „Adam’s Lament“ ning Heino Elleri „Neenia“. Koostööd on tehtud veel firmadele Warner Music / Finlandia Records, Carus Verlag, jt.

Tallinna Kammerorkestri osalusel salvestatud Arvo Pärdi autoriplaat „Adam’s Lament“ pälvis 2014. aastal Grammy.

Tõnu Kaljuste oli Tallinna Kammerorkestri peadirigent aastatel 1993-1995 ning 1996-2001. Väga olulise jälje TKO arengusse on jätnud Soome dirigent Juha Kangas, kes oli peadirigent 1995-1996 ning kunstiline nõustaja aastatel 2001-2003. Hilisematel hooaegadel on Tallinna Kammerorkestri tegevust kureerinud Tallinna Filharmoonia kunstiline juht Eri Klas. Alates 2013. aasta sügisest asub TKO peadirigendi kohale Risto Joost.

TKO on esinenud paljudel mainekatel muusikafestivalil: Milano Bachi kantaatide festival (1996, 1997), Bremeni muusikafestival (1998), Torino Settembre Musica (2004), Budapesti sügisfestival (2005), Kaustineni kammermuusikafestival (2005), Arturo Benedetti Michelangeli festival (Bergamo, Brescia 2007), Okko Kamu festival Musiikkia! (Ruovesi, 2012), Cervantino festival (2012). Kontserdireisid on TKO viinud korduvalt USAsse, Kanadasse, Jaapanisse, Brasiiliasse, Argentiinasse, Mehhikosse ja enamikesse Euroopa riikidesse.

Lisaks eelnimetatutele on orkestriga töötanud dirigendid John Storgårds, Pietari Inkinen, Okko Kamu ja Jaakko Kuusisto Soomest, Richard Tognetti Austraaliast, Terje Tonnesen Norrast, Valentin Zhuk ja Daniel Raiskin Hollandist, Samuel Wong Kanadast, Dmitri Sitkovetski Suurbritanniast, rääkimata Eesti dirigentidest nagu Eri Klas, Olari Elts, Paul Mägi, Arvo Volmer, Kristjan Järvi, Vello Pähn, Jüri Alperten, Andres Mustonen jt.

www.filharmoonia.ee

I viiul

Harry Traksmann
Olga Voronova
Katrín Matveus
Helen Västrik
Yana Mägila

II viiul

Elo Tepp
Kristjan Hallik
Egert Leinsaar
Kristel Kiik
Eva-Maarja Forslund

Viola

Laur Eensalu
Karin Sarv
Kristiina Pähno
Martti Mägi

Tšello

Leho Karin
Villu Vihermäe
Kaido Kelder

Löökpillid

Madis Metsamart

Kontrabass

Jüri Lepp
Mati Lukk

Klaver

Marrit Gerretz-Traksmann

Dirigent Tõnu Kaljuste TÜ aulas kontserdil. 21. mai 2014

*Tartu Ülikooli rektor professor Volli Kalm tänab Arvo Pärdi vabade kunstide professori lõpetamisel professor Toomas Siitanit.
TÜ kunstimuuseum, 21. mai 2014*

Peale õnnestunud aulakontserti vastuvõtul ülikooli kunstimuuseumis. Professor Toomas Siitan ja dirigent Tõnu Kaljuste.

21. mai 2014

LISAD

ÕPPEAINE ÜLDANDMED

Ainekood	FLKU.02.055
Eestikeelne nimetus	Sõna ja muusika: seminarid Arvo Pärdi loomingust
Ingliskeelne nimetus	Word and Music: Seminars on Arvo Pärt's Creation
Struktuuriüksus	FLKU filosoofiateaduskond, kultuuriteaduste ja kunstide instituut
Kogumaht (1 EAP=26 tundi)	3 EAP
Kestus semestrites	2
Toimumise sagedus	üks kord
Aine liik	Tavaline aine
Lõpphindamine	Mitteeristav (arv, m.arv, mi)
Õppeaine on VÕTA korras arvestatav	Ei

Eesmärk eesti keeles

Kursuse eesmärk on anda ülevaade Arvo Pärdi loomingust kõige olulisemast osast, mõtestada lahti helilooja kompositsioonitehnika põhialuseid ning avada nende mõtteloolisi taustu.

Eesmärk inglise keeles

The course aims to give an overview of the most significant part of Arvo Pärt's creation, explicate the basics of the composer's compositional techniques and unfold their conceptional background.

Õpiväljund eesti keeles

Kursuse läbinu tunneb kõige olulisemat osa Arvo Pärdi loomingust, mõistab helilooja kompositsioonitehnika põhialuseid ja oskab lahti mõtestada nende mõtteloolisi taustu.

Õpiväljund inglise keeles

Students know the most significant part of Arvo Pärt's creation, understands the composer's compositional techniques and knows how to explicate their conceptional backgrounds.

Sisu lühikirjeldus eesti keeles

Kursus keskendub Arvo Pärdi heliloomingule, analüüsib tema erinevate loomeperioodide olulisemaid teoseid, nende kompositsiooni põhialuseid ja mõtteseoseid filosoofia ja religiooni ajaloo erinevate tekstidega.

Sisu lühikirjeldus inglise keeles

The course focuses on the creation of Arvo Pärt, analyses the most significant works of his different creative periods, the basics of their composition and connections between philosophy, history of religion and different texts.

AINEKURSUSEL „SÕNA JA MUUSIKA: SEMINARID ARVO PÄRDI LOOMINGUST” SÜGISSEMESTRIL 2013/2014 OSALENUD ÜLIÕPILASED

Silver Abozenko, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, magistriõpe
Tõnn Adermann, külalisüliõpilane Eesti Kunstiakadeemiast
Alo Ailt, tõlkeõpetus, magistriõpe
Hans Hendrik Alla, filosoofia, bakalaureuseõpe
Magnus Altküla, eesti ja soome-ugri keeleteadus, bakalaureuseõpe
Triinu Arak, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Leelo-Mai Aunbaum, maalikunst, bakalaureuseõpe
Anni Avi, füsioteraapia, bakalaureuseõpe
Kaur Tõnis Einasto, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Nele Erastus, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Rasmus Erm, ajalugu bakalaureuseõpe
Maarja-Liisa Hein, koolimuusika, bakalaureuseõpe
Andre Hinn, geoloogia, bakalaureuseõpe
Liisa Hõbe, ajakirjandus ja kommunikatsioon, bakalaureuseõpe
Oliver Härmson, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Karin Jõers-Türn, sotsioloogia, magistriõpe
Mari Jõgiste, kunstiõpetuse õpetaja, magistriõpe
Agnes Jürison, romanistika, bakalaureuseõpe
Erik Jürmann, filosoofia, bakalaureuseõpe
Airi-Kairi Kaasik, ajalugu, magistriõpe
Brita Kaasik, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Els Kaev, usuteadus, bakalaureuseõpe
Marie Kaivo, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Kristjan Kallavus, kehaline kasvatus ja sport, bakalaureuseõpe
Triin Kand, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Kärt Kanger, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe
Merle Linda Kangur, koolimuusika, bakalaureuseõpe
Eva-Lotta Kivi, ajakirjandus ja kommunikatsioon, bakalaureuseõpe
Susann Kivi, ajakirjandus ja kommunikatsioon, bakalaureuseõpe
Liivi Kivimäe, keskkonnatehnoloogia, bakalaureuseõpe
Emili Kolk, maalikunst, bakalaureuseõpe
Kai Kornet, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Mirt Kruusmaa, filosoofia, bakalaureuseõpe
Elisabeth Kungla, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe
Maria-Ursula Kurm, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe
Johan-Eerik Kölar, füüsika, bakalaureuseõpe
Kristo Käo, haridusteadus, doktoriõpe
Johanna Lehtmets, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Toomas Leppik, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Joanna Liivak, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Solveig Lill, maalikunst, bakalaureuseõpe
Joonas Lips, informaatika, bakalaureuseõpe
Anna Regina Lokk, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Herman Luik, sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika, bakalaureuseõpe
Helle Lõhmus, maalikunst, bakalaureuseõpe
Kadi-Maarija Maripuu, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Getter Martinson, ajalugu, bakalaureuseõpe
Maarja Helena Meriste, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe
Tõnis Metsaots, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Anne Moggom, maalikunst, bakalaureuseõpe
Juhan Martin Männik, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Richard Naar, psühholoogia, magistriõpe
Joosep Nilk, filosoofia, bakalaureuseõpe

Monika Ozolina, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe
Henri Otsing, filosoofia, bakalaureuseõpe
Hanno Padar, usuteadus, bakalaureuseõpe
Katrín Parbus, täiendusõppija (tõlkeõpetuse magister)
Kristiina Peterson, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Robert Pirk, majandusteadus, magistriõpe
Kadri Plaado, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Ehte Puhang, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Anne Rahusaar, inglise keel ja kirjandus, bakalaureuseõpe
Liisa Rajamets, romanistika, bakalaureuseõpe
Maris Raudlam, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Gerd Raudsepp, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Tristan Rebane, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Liina Reinart, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Anni Ruul, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Jürgen Rünk, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Kevin Sebastian Saaremäe, filosoofia, bakalaureuseõpe
Rauno Saidla, semiootika ja kultuuriteooria, magistriõpe
Paula Salme Sandrak, geenitehnoloogia, bakalaureuseõpe
Kristina Sarycheva, vene ja slaavi filoloogia, doktoriõpe
Joosep Seppet, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Elin Soomets, zooloogia ja hüdrobioloogia, doktoriõpe
Susanna Soosaar, inglise keel ja kirjandus, bakalaureuseõpe
Madli Maria Suurmets, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Nele Suurmets, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Piret Tamm, füsioteraapia, bakalaureuseõpe
Peeter Tinitš, semiootika ja kultuuriteooria, magistriõpe
Maarja Tobber, kunsti, käsitöö ja kodunduse õpetaja, magistriõpe
Toni Tombak, eesti ja soome-ugri keeleteadus, bakalaureuseõpe
Helle Ly Tomberg, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe

Benjamin Toomiste, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Maria Liisa Tõnissoo, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Martha Tääkre, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Martin Valgur, füüsika, bakalaureuseõpe
Sandra Vask, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Johanna Veevo, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Tõnis Vilu, kirjandus- ja teatriteadus, magistriõpe
Eva Voog, filosoofia, bakalaureuseõpe
Silja Vurma, õigusteadus, magistriõpe
Kristiina Välik, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe
Markus Ülviste, ajalugu, bakalaureuseõpe

AINEKURSUSEL „SÕNA JA MUUSIKA: SEMINARID ARVO PÄRDI LOOMINGUST” KEVADSEMESTRIL 2013/2014 OSALENUD ÜLIÕPILASED

Silver Abozenko, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, magistriõpe

Hans Hendrik Alla, filosoofia, bakalaureuseõpe

Leelo-Mai Aunbaum, maalikunst, bakalaureuseõpe

Ann Elismäe, hambaarstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Andre Hinn, geoloogia, bakalaureuseõpe

Liisa Höbe, ajakirjandus ja kommunikatsioon, bakalaureuseõpe

Karin Jõers-Türn, sotsioloogia, magistriõpe

Kadi Jürisoo, proviisor, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Airi-Kairi Kaasik, ajalugu, magistriõpe

Marie Kaivo, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Triin Kand, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe

Kärt Kanger, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe

Merle Linda Kangur, koolimuusika, bakalaureuseõpe

Eva-Lotta Kivi, ajakirjandus ja kommunikatsioon, bakalaureuseõpe

Liivi Kivimäe, keskkonnatehnoloogia, bakalaureuseõpe

Emili Kolk, maalikunst, bakalaureuseõpe

Kristiine Kurema, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, magistriõpe

Maria-Ursula Kurm, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe

Johanna Lehtmets, psühholoogia, bakalaureuseõpe

Toomas Leppik, psühholoogia, bakalaureuseõpe

Joanna Liivak, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

Solveig Lill, maalikunst, bakalaureuseõpe

Joonas Lips, informaatika, bakalaureuseõpe

Anna Regina Lokk, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe

Christer Loob, arvutitehnika, bakalaureuseõpe
Helle Lõhmus, maalikunst, bakalaureuseõpe
Marko Malmre, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Kadi-Maarija Maripuu, Skandinaavia keeled ja kultuurid, bakalaureuseõpe
Liina Martõkainen, eesti ja soome-ugri keeleteadus, bakalaureuseõpe
Maarja Helena Meriste, kirjandus ja kultuuriteadused, bakalaureuseõpe
Anne Moggom, maalikunst, bakalaureuseõpe
Juhan Martin Männik, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Airin Neerut, eesti ja soome-ugri keeleteadus, bakalaureuseõpe
Joosep Nilk, filosoofia, bakalaureuseõpe
Monika Ozolina, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe
Henri Otsing, filosoofia, bakalaureuseõpe
Hanno Padar, usuteadus, bakalaureuseõpe
Keit Paju, filosoofia, bakalaureuseõpe
Kristiina Peterson, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Elari Pihl, hambaarstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Liisbet Piirisild, inglise keel ja kirjandus, bakalaureuseõpe
Robert Pirk, majandusteadus, magistriõpe
Ehte Puhang, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Anna Maria Punab, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Anne Rahusaar, inglise keel ja kirjandus, bakalaureuseõpe
Liisa Rajamets, romanistika, bakalaureuseõpe
Maris Raudlam, psühholoogia, bakalaureuseõpe
Tristan Rebane, semiootika ja kultuuriteooria, bakalaureuseõpe
Ailen Ringe, proviisor, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Kairit Rosenberg, hambaarstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Anni Ruul, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Geiu Rämmer, külalisüliõpilane Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiast, doktoriõpe
Jürgen Rünk, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Kevin Sebastian Saaremäe, filosoofia, bakalaureuseõpe

Rauno Saidla, semiootika ja kultuuriteooria, magistriõpe
Sälly Salusoo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, magistriõpe
Elin Soomets, zooloogia ja hüdrobioloogia, doktoriõpe
Susanna Soosaar, inglise keel ja kirjandus, bakalaureuseõpe
Maarja Tobber, kunsti, käsitöö ja kodunduse õpetaja, magistriõpe
Toni Tombak, eesti ja soome-ugri keeleteadus, bakalaureuseõpe
Triin Tooming, proviisor, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Martha Tääkre, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe
Reti Maria Vahtrik, romanistika, bakalaureuseõpe
Sandra Vask, õigusteadus, bakalaureuseõpe
Tõnis Vilu, kirjandus- ja teatriteadus, magistriõpe
Kristiina Välik, keskkonnatehnoloogia, magistriõpe
Karina Ülper, arstiteadus, integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

AINEKURSUSEL „SÕNA JA MUUSIKA: SEMINARID ARVO PÄRDI LOOMINGUST” OSALENUD VABAKUULA- JATE NIMEKIRI

(Nimekiri ei ole täielik)

Tiina Auling	Anneli Kivisiv	Lea Pild	Merike Tomb
Riin Eensalu	Kalju Konsin	Epp Pilv	Tiiu Tomberg
Kaie Ehrenberg	Rael Kõiv	Eve Pormeister	Tony Toni
Timo Einpaul	Andres Kõosaar	Tiina Prükk	Anne Toome
Andreas Elme	Kristina Kõrver	Vahur Põldsam	Rahel Toomik
Helena Elme	Tähti Lehtsaar	Svea Pärsimägi	Karilin Tõnisoja
Rita Hade	Triin Ligiene	Michael Pärt	Andre Uibas
Helena Hanso	Liina Lukas	Nora Pärt	Eva-Kaia Vabamäe
Juhan Hellerma	Anastasia Lvova	Liina Raat	Epp Vainu
Merille Hommik	Kaisa Maasik	Ain Riistan	Liina Vainumetsa
Edgars Indriksons	Klaarika Marton	Katrin Rosenvald	Kristjan Valgur
Mart Jaanson	Ülo Matjus	Raul Rosenvald	Tiina Vint
Roomet Jakapi	Ingi Mihkelsoo	Enn Rusi	Tamara Vorobjova
Indra Jõgis	Keit Mõisavald	Elisa Sakarias	Ardo Västrik
Jaan Kapp	Kadri Mägi	Maarja Sarmo	Triin Õim
Saale Kareda	Roland Mällo	Kadri Simm	
Kadri Kasak	Kaisa Nõges	Karin Soodla	
Margus Kask	Maie Ojamaa	Margit Sutrop	
Keiti Kaustel	Margus Paju	Ene Suuvere	
Tiina Kirss	Ene Paldre	Kai Tamm	
Ljubov Kisseljova	Ulvi Pechter	Arnold Rein Tatunts	
Anu Kivilo	Eva Piirimäe	Kati Tihkan	

Kõiki „Sõna ja muusika” loenguid saab järelvaadata Tartu Ülikooli televisiooni (UTTV) vahendusel. UTTV arhiivist on võimalik kuulata ka 21. mail toimunud Arvo Pärdi loomingu kontserti. Tagasivaate helilooja Arvo Pärdi vabade kunstide professori aastale tegi 29. mail 2014 muusikasaade „MI”, saate leiab ETV arhiivist.

Täname UTTV meeskonda koosseisus:
Toomas Petersell, UTTV peaspetsialist
Ervin Kont, helirežissöör
Juho Jalviste, videorežissöör
Ove Maidla, kaameraoperaator
Evar Saar, kaameraoperaator
Enno Kaasik, kaameraoperaator
Kristi Henno, praktikant
Cärolin Karing, praktikant

Eriline tänu Margit Sutropile, Toomas Siitanile,
Eva-Kaia Vabamäele, Klaarika Martonile.

Albumi koostaja Ene Paldre
Kujundaja Maarja Roosi
Fotod Andres Tennus / Tartu Ülikool
Toimetaja Meeli Sedrik

Käesolevas albumis on materjalid esitatud originaalkujul.

Tartu 2014